

בענין:

1. שיינבלט חיים ת.ז. 038484267
מרח' קיבוץ גלויות 5, גבעתיים 53581
2. גרינברג רן ת.ז. 027286608
מרח' בר יוחאי 19, רמת השרון 47292
3. מיכל אגסי ת.ז. 033193319
מרח' טבצ'ניק 8, פתח תקווה 49720
4. אורנה לנקרי ת.ז. 035939701
רח' ריבקה שווימר, פתח תקווה 49550

ארבעתם ע"י ע"י ב"כ עוה"ד בעז בן צור ו/או עמית מנור
בעז בן צור ושות', עורכי דין
מרח' ברקוביץ' 4 (מגדל המוזיאון) תל-אביב 64238
טל': 03-6075001 ; פקס: 03-6075029

התובעים;

- נ ג ד -

1. הוצאת עיתון 'הארץ' בע"מ ח.פ. 510015449
רח' זלמן שוקן 21, תל אביב 61001
2. ידיעות מנויים ש.ר. 540181054
רח' נחלת יצחק 6, תל אביב 67442
3. מעריב - הוצאת מודיעין בע"מ ח.צ. 52-001702-1
רח' קרליבך 2 תל אביב 67132
4. 013 'נטוויז'ן' בע"מ ח.פ. 51-224430-2
רח' המלאכה 15, פרק תעשיות אפק, ראש העין 48091

הנתבעות;

סכום התביעה:

נזק אישי לתובעים:

תובע 1: 25.44 ₪, תובע 2: 95.92 ₪, תובעת 3: 17.75 ₪, תובעת 4: 5.1 ₪.

נזק מצרפי בתובענה הייצוגית: אינו ניתן להערכה בשלב זה

תובענה ייצוגית

א. פתח דבר

1. צרכנים מתקשרים עם עיתון או עם גוף המספק שירותים והופכים למנויים. מחיר המנוי עומד על סכום קבוע בצירוף מס ערך מוסף. שיעור מס הערך המוסף, שנקבע על ידי הריבון, מופחת במהלך ההתקשרות. במקום להפחית את מחיר המנוי בשיעור הפחתת המע"מ, מעלה העיתון או הגוף האמור - באופן חד צדדי - את המחיר הבסיסי ונוטל מן הצרכן סכום קבוע גבוה יותר.
2. יוצא כי הפחתת שיעור מס הערך המוסף, שגופים אלה אמורים לגבותו עבור רשויות המס - משמש בידיהם אמצעי להעלאת מחיר המנוי.
3. במלים אחרות, עניינה של התובענה במערך המנויים של הנתבעות 1-3 (להלן גם: "העיתונים") ושל הנתבעת 4 (להלן: "נטוויז'ן") (להלן ביחד: "הנתבעות").
4. על פי ההסכם או ההסכמות בין התובעים לנתבעות על התובעים לשלם סכום קבוע הכולל מע"מ, כאשר סכום המע"מ מהווה **מרכיב חיצוני** בעסקה ונתון לשינוי לאור מדיניותה הכלכלית של הממשלה.
5. הנתבעות התעלמו באופן עקבי ושיטתי מהורדת שיעור מס הערך המוסף על-ידי רשויות המס והמשיכו לחייב את מנוייהן במלוא הסכום על אף הורדת המע"מ.
6. החיוב דנן נעשה ללא יידועם של המנויים, תוך שהנתבעות נוטלות לכיסן את הפרשי המס, אשר נועדו להיחסך מן המנויים.
7. הנה כי כן, תחת הפחתת מחיר המנוי בשיעור הפחתת המע"מ, הותירו הנתבעות את מחיר המנוי על כנו, ובכך למעשה העלו את מחיר המנוי, אשר נקבע מבעוד מועד, והכל תוך ניצול אמון המנויים, המשלמים באמצעות הוראת קבע וסומכים על הגינות הנתבעות.
8. יש לזכור, כי המדינה, בהפחיתה את המע"מ, עושה זאת מתוך שיקולים כלכליים מערכתיים. ויתורה על כספי המס נועד לסייע לציבור הצרכנים, להקל עליו ולהשיג יעדים כלכליים וחברתיים. כוונת המדינה אינה לוותר על הכנסות ממיסים על מנת להעשיר את הנתבעות.
9. כך, הפך צעד חברתי חלוקתי, אשר נועד להיטיב עם הציבור הרחב (הורדת המע"מ), למנוצל לרעה בצורה צינית ע"י הנתבעות.
10. העלאת מחיר המנוי במקביל להפחתת המע"מ, נועדה לטשטש את פעולות הנתבעות ומעידה כמאה עדים על ידיעת הנתבעות, כי צעד זה מנוגד לדין.
11. התובעים בתובענה זו מייצגים מקרה מובהק, בו נהגו גופים כלכליים רבי עוצמה בניגוד לדין, בחוסר תום לב ותוך הטעיה הן בהתקשרות והן בקיום הסכם מול ציבור הצרכנים.
12. כפי שיפורט בהמשך, הנתבעות עיוולו כלפי מנוייהן, והפרו החובות המוטלות עליהן על פי כל דין, לרבות דיני חוזים, דיני עשיית עושר, דיני הנזיקין וחוק הגנת הצרכן.

ב. הצדדים

13. כל אחד מן התובעים הינו "לקוח", כמשמעות ביטוי זה, כקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.
14. התובע 1 רכש מנוי אצל הנתבעת 1 (להלן: "הארץ") בשנת 2002.
15. התובע 2 רכש מנוי אצל הנתבעת 2 (להלן: "ידיעות אחרונות") בשנת 1997.
16. התובעת 3 רכשה מנוי אצל הנתבעת 3 (להלן: "מעריב") בשנת 2001.
17. התובעת 4 החלה להיות מנויה של 'נטוויזין' בשנת 2000.
18. התובעים 1-4 לא נהנו מהפחתות בשיעורי המע"מ, אשר נועדו להקל עליהם כאזרחים וכמקבלי שירותים, ואשר ניטלו על ידי הנתבעות לשם הגדלת רווחיהן על גבם.
19. הנתבעות הינן "עוסקים" כמשמעות ביטוי זה בחוק הגנת הצרכן.

ג. העובדות המקימות את עילת התביעה**ג.1. התובע 1 - מנוי עיתון 'הארץ'**

20. בשנת 2002 רכש התובע 1 מנוי לעיתון 'הארץ' בדוכן מכירות, אשר נקרה בדרכו.
21. בתום תקופת מנוי ראשונית, נמשך המנוי, מעת לעת, באמצעות הסכמות טלפוניות, המהוות למעשה הסכם בעל-פה. יצוין, כי בקשותיו הטלפוניות של התובע 1 לקבלת חוזה כתוב, ככל שקיים, נותרו ללא מענה.
22. בראשית שנת 2004 (התובע 1 מחזיק בחשבונות החל מתקופה זו), עת עמד שיעור המע"מ על 18%, היה סכום המנוי, כולל מע"מ, סך של 99 ₪ והורכב מסכום בסיס בסך 83.90 ₪, בתוספת מע"מ בסך 15.10 ₪ (שהם 18% מסך של 83.90 ₪).
23. והנה, ביום 1.3.04 הורד שיעור המע"מ ל-17%. באופן טבעי ניתן היה לצפות כי הסכום הקבוע, אשר שולם ע"י התובע 1, קרי 99 ₪, ירד בהתאם. הסכום החדש, שהיה על 'הארץ' לגבות מן התובע 1, הוא 98.16 ₪, המורכב מסכום הבסיס הקבוע - 83.90 ₪, בתוספת מע"מ בסך 14.26 ₪ (שהם 17% מ-83.90 ₪). ואולם, 'הארץ' המשיך לגבות 99 ₪ כתמול שלשום, כאילו עמד עדיין שיעור המע"מ על 18%.
24. המשמעות הברורה של צעד זה היא, כי 'הארץ' בחר לנצל את הורדת המע"מ, אשר נועדה להקל על ציבור הצרכנים, לשם העלאת דמי המנוי בהיחבא. כך, הפכה הוראת הקבע של המנויים, אשר נועדה לספק להם ביטחון ונוחות, לכר לניצולם.
- חשבונות מתאריך 28.1.04 עד לתאריך 28.6.05 (יצוין, כי בין ה-25.2.05 ל-28.6.05 אירעו תנודות רבות במחיר המנוי) מצורפות כנספת א' לתביעה זו.
25. דפוס פעולה זה נמשך לאחר הורדת מע"מ נוספת לכדי 16.5%, אשר אירעה ביום 1.9.05. כאן קשה אמנם לאתר את "משחקי" המע"מ וסכום הבסיס כיוון שמן החשבונות אשר נשלחו לתובע 1, לאור בקשתו, נעדרו חשבונות לתקופה שבין יולי 2005 ל-ינואר 2006. ואולם, עם התייצבותו הנוספת של המנוי, ביום 1.3.06, על סך חודשי של 124.98 ₪, שוב נוכחים אנו כי אין חדש בהתנהלות 'הארץ', כפי שיבואר להלן.

26. ביום 1.7.06 הורד המע"מ פעם נוספת מ-16.5% לכדי 15.5% ממחיר המוצר. כאמור, מחיר המנוי התייצב על סך של 124.98 ₪ בחודש. סך זה הורכב מסכום בסיס בסך 107.28 ₪ וממע"מ בסך 17.70 ₪, המהווה 16.5% מסכום הבסיס. עם הורדת המע"מ ל-15.5%, אמור היה סכום המע"מ לרדת לכדי 16.62 ₪, המהווים 15.5% מ-107.28. לפיכך, המחיר הכולל צריך היה להיות 123.90 ₪. ואולם, המחיר הכולל נותר על כנו, קרי, על סך של 124.98 ₪. סכום הבסיס הועלה, במקביל להורדת המע"מ, לכדי 108.21 ₪, על מנת שלאחר שקלול מע"מ בשיעור 15.5%, ייוותר המחיר הכולל באותו הסכום שקדם להורדת המע"מ.

• חשבוניות מתאריך 26.2.06 עד לתאריך 27.2.08 מצורפות כנספת ב' לתביעה זו (יצוין, כי החל מהחשבונית הנושאת את התאריך 26.2.06, שולם המנוי על ידי מי שהיתה לימים אשתו של התובע 1).

27. יש לציין, כי כל אימת שתמה תקופת המנוי, למד על כך התובע 1 מעלייתו החדה של מחיר המנוי. או אז היה פונה התובע 1 אל 'הארץ' ומסדיר את המשך המנוי ותנאיו. ואולם, בעוד שהעלאת המחירים, עם תום כל תקופת מנוי, הינה ניכרת לעין ובעטיה הושגו הסכמות בין הצדדים, הרי שהעלאת מחיר המנוי בשיעור הפחתת המע"מ נעשתה בחשאי, תוך הסתרה והטעייה, ללא הסכמה וללא כל הצדקה.

28. להלן טבלה הממחישה את פעולת 'הארץ':

מחיר בסיס קבוע שנגבה בפועל (ללא מע"מ)	סכום המע"מ שנגבה	אחוז המע"מ	סה"כ	סכום בסיס קבוע שהיה צריך להיגבות (ללא מע"מ)	סכום המע"מ ממחיר הבסיס שהיה צריך להיגבות	הסכום הכולל שהיה צריך להיגבות	
83.9	15.10	18%	99	83.9	15.10	99	ינואר 2004 - פברואר 2004
84.62	14.38	17%	99	83.9	14.26	98.16	מרץ 2004 - פברואר 2005
תקופה המתאפיינת בתנודות מחירי המנוי. כמו כן, חסר התובע 1 חשבוניות מן התקופה שבין יולי 2005 ל-ינואר 2006.							מרץ 2005 - פברואר 2006
107.28	17.70	16.5%	124.98				מרץ 2006 - יוני 2006
108.21	16.77	15.5%	124.98	107.28	16.62	123.90	יולי 2006 - דצמבר 2007
145.45	22.55	15.5%	168				דצמבר 2007 - פברואר 2008

29. ביום 28.4.08 פנה התובע 1 אל 'הארץ' במכתב ובו גולל את אשר נאמר לעיל, ושטח את טענותיו לפיהן 'הארץ', בחסות הורדת המע"מ, העלה, באופן שרירותי ומבלי שביקש את הסכמת התובע לכך, את דמי המנוי המשולמים על ידו. התובע 1 דרש כי יושבו לו לאלתר כל אותם סכומים אשר נלקחו ממנו שלא כדין.

• מכתבו של התובע 1 מצורף כנספח ג' לתביעה זו.

30. ביום 12.5.08 נתקבלה תשובתו של 'הארץ' לפנייתו של התובע 1. בתשובתו מודה 'הארץ' בהעלאת דמי המנוי בסכום המע"מ ואולם לטענתו הודיע על כך לקהל לקוחותיו בטרם עשה כן.

כבר בשלב זה יצוין, כי בניגוד לדברי 'הארץ', לא פורסמה הודעה כל אימת שהופחת המע"מ אלא בחלק מהפעמים בלבד.

31. כראייה לפרסום כוונתו בקרב קוראיו, צירף 'הארץ' גזירי עיתונים. מפאת חשיבותם של גזירי עיתונים אלה, יובאו להלן חלקים מנוסחיהם כלשונם:

"מחיר המנוי ומחיר הגיליון הבודד, ישארו ללא שינוי למרות הורדת המע"מ. זאת עקב העלייה הכללית בתשומות היצור."¹

(פורסם בגיליון "הארץ" מיום 1.3.04)

וכן:

"למרות הורדת המע"מ...ישארו מחירי העיתון הכוללים מע"מ...ללא שינוי... וזאת עקב התייקרות תשומות הייצור ובעיקר העלייה במחירי הנייר. המחירים ללא מע"מ יועלו בשיעור הפחתת המע"מ..."

(פורסם בגיליון "הארץ" מיום 1.9.05)

• מכתב התשובה מאת 'הארץ', בצירוף העתקי גזירי העיתונים, אשר צורפו לו, מצורף כנספח ד' לתביעה זו.

• צילומם המלא של דפי העיתון, בהם הופיעו הודעותיו הנ"ל, מצורף כנספח ה' לתביעה זו.

32. הנה כי כן, מודה 'הארץ', שחור על גבי לבן, כי אכן לא הפחית את מחיר המנוי למרות הפחתת המע"מ. יתרה מכך, בגזיר העיתון מיום 1.9.05 מסגיר 'הארץ', בלשון אשר אינה משתמעת לשני פנים, כי אכן סכום הפחתת המע"מ מועבר אחר כבוד לכיסו.

33. מקומם להיווכח כיצד פטר עצמו 'הארץ', בעשותו דין לעצמו, מחובתו להורדת מחיר המנוי. זאת באמצעות השימוש במונח המעורפל ומאחז העיניים הקרוי "תשומות הייצור". מרתק אף להיווכח כיצד תשומות הייצור עלו בתיאום מושלם עם ירידת המע"מ - באותו היום ובאותו הסכום תוך דיוק מתמטי מופתי. טיעון תשומות הייצור מלמד על ניסיון לטשטוש עקבות וניצול של פערי הידע שבין 'הארץ' לבין מנויו. יוצא, כי 'הארץ' בחר להסוות את צעדיו, תוך שימוש בפעלולים לשוניים, אשר בינם לבין תום לב פעורה תהום עמוקה.

34. ואולם, אף אם נניח, כי תשומות הייצור, בתקופות שקדמו להפחתת המע"מ, אכן עלו, יש לשוב ולשאול, האם ל'הארץ' נתונה הזכות לנכס לעצמו כספים, אשר המדינה מנעה מעצמה לטובת תכלית

¹ כל ההדגשות אינן במקור אלא אם צוין אחרת.

צרכנית ברורה, שאינה כוללת את פיצוי 'הארץ' בגין עלייה בתשומות היצור. כן יצוין, כי קברניטי 'הארץ' הינם עתירי ניסיון בתנודות מחירים ותשומות, כך שאלה מתומחרים היטב ונכללים מלכתחילה במחיר המנוי.

35. נוסף, כי נעדר מגזירי העיתונים - המובאים על ידי 'הארץ' - אותו גזיר הדן בעלייה בתשומות הייצור, אשר ארעה ביום 1.7.06 (הורדת המע"מ מ-16.5% ל-15.5%). שמא לא התרחשה עלייה שכזו ואז הועלה המחיר כעניין של הרגל, או שמא הוחלט, כי פרסום דבר אי הפחתת המע"מ עלול לעורר תהיות. כך, אל לו, ל'הארץ', להתהדר בפרסומיו על דבר אי הפחתת סכום המע"מ, שעה שאלה היו חלקיים בלבד.

36. הנה כי כן, הפחתת המע"מ היוותה הזדמנות עבור 'הארץ' (וכן עבור הנתבעות הנוספות) לנכס לעצמו כספים נוספים, ללא כל קשר לתנודות בתשומות הייצור.

2.ג. התובע 2 - מנוי עיתון 'ידיעות אחרונות'

37. פעולות דומות לאלו של 'הארץ' נעשו גם על ידי 'ידיעות אחרונות'.

38. התובע 2 רכש מנוי ל-'ידיעות אחרונות' עוד בשנת 1997. מאז ועד היום מתקיים מנוי זה לפי אותם תנאים (או שמא ייאמר, אמור להתקיים כך).

39. בשנת 2005, עת עמד שיעור המע"מ על 17% (תאריכי החשבונות, אשר הוזמנו ע"י התובע 2, הם החל מ-2005. יחד עם זאת, שומר התובע 2 על זכותו לתבוע בגין הפחתת המע"מ מ-2004, לאחר קבלת החשבונות של שנה זו) עמד הסכום הקבוע, אשר סוכם מבעוד מועד בין התובע 2 לבין 'ידיעות אחרונות' על סך של 177 ₪ לחודש. סכום זה הורכב מסכום בסיס בסך 151.28 ₪ וממע"מ בסך 25.72 ₪ (שהם 17% מ-151.28).

40. והנה, ביום 1.9.05, הורד המע"מ לכדי 16.5% אך מחיר המנוי נותר כמעט זהה -178 ש"ח (במקרה של 'ידיעות אחרונות' הגדיל האחרון לעשות והעלה את מחיר המנוי בשיעור המע"מ המופחת וכן בשקל נוסף). כאמור, מחיר המנוי, בטרם הורדת המע"מ, הורכב ממחיר בסיס בסך 151.28 ₪ ומסכום המע"מ, אשר היווה 17% ממחיר הבסיס - 25.72 ₪. לאחר הורדת המע"מ אמור היה סכום המע"מ לעמוד על 24.96 ₪ (שהם 16.5% מתוך 151.28, סכום הבסיס שאמור היה להיוותר על כנו). לפיכך, הסכום הכולל של המנוי צריך היה לעמוד על 176.24 ₪ ולא על סך של 178 ₪.

• חשבונות מתאריך 30.1.05 עד לתאריך 27.7.06 מצורפות כנספח ו' לתביעה זו.

41. ביום 1.7.06, הורד המע"מ לכדי 15.5%. כך, המחיר שאמור היה התובע 2 לשלם היה סכום הבסיס המקורי - 151.28 ₪, בתוספת סכום של 23.44 ₪ (שהם 15.5% מסכום הבסיס). ובסה"כ - 174.72 ₪. דא עקא, מחיר המנוי החודשי - אותו גבה 'ידיעות אחרונות' - נותר על כנו, דהיינו, 178 ₪ ולאחר חודשיים, מסיבה לא ברורה וללא קבלת הסכמתו של התובע 2, אף עלה ל-179 ₪.

• חשבונות מתאריך 27.7.06 עד לתאריך 29.01.08 מצורפות כנספח ז' לתביעה זו.

42. להלן טבלה הממחישה את פעולת "ידיעות אחרונות":

הסכום הכולל שהיה צריך להיגבות	סכום המע"מ ממחיר הבסיס שהיה צריך להיגבות	סכום בסיס קבוע שהיה צריך להיגבות (ללא מע"מ)	סה"כ	אחוז המע"מ	סכום המע"מ שנגבה	מחיר בסיס קבוע שנגבה בפועל (ללא מע"מ)	
177	25.72	151.28	177	17%	25.72	151.28	פברואר - ספטמבר 2005
176.24	24.96	151.28	178	16.5%	25.21	152.79	ספטמבר 2005 - יולי 2006
174.72	23.44	151.28	178	15.5%	23.89	154.11	יולי 2006 - אוגוסט 2006
174.72	23.44	151.28	179	15.5%	24.02	154.98	ספטמבר 2006 - דצמבר 2007

43. ביום 5.5.08 שלח התובע 2 מכתב דומה לזה של התובע 1 ובו פרש את העובדות, כפי שלמד עליהן מחשבונות המנוי (אשר נשלחו אליו מ"ידיעות אחרונות" לפי בקשתו) ואת טענותיו הנובעות מהן. כן דרש התובע 2 השבה של הסכום אשר נלקח ממנו שלא כדין. ביום 26.5.08, משבוששה להגיע תשובתו של "ידיעות אחרונות", נשלחה תזכורת באמצעות הפקס.

- מכתבו של התובע 2, אישור פקס ואישור משלוח דואר רשום וכן מכתב התזכורת בצירוף אישור הפקס מצורפים כנספח ח' לתביעה זו.

44. ביום 18.6.08 נתקבלה תשובת "ידיעות אחרונות" למכתבי התובע 2. תגובה זו דומה באופייה לזו של "הארץ", בהבדל מרכזי, שלא נטען בה, כי אי הפחתת סכומי המע"מ זכתה לפרסום.

45. להלן מובאות מתוך תשובת "ידיעות אחרונות":

"...אין קשר ישיר בין המחיר לצרכן, לבין מע"מ בלבד, שכן קיימות תשומות נוספות של העיתון שאינן מושפעות משינוי שעור המע"מ כמו מחיר הנייר בעולם, עלויות כח אדם וכיו"ב.

בנוסף, חשוב לציין כי מחיר העיתון לא בהכרח עולה כאשר מדד המחירים עולה."

- העתק ממכתב התשובה של "ידיעות אחרונות" מצורף כנספח ט' לתביעה זו.

46. ההבדל המרכזי בין תשובת "הארץ" לתשובת "ידיעות אחרונות" נעוץ בכך ש"ידיעות אחרונות" כלל לא טרח לפרסם את ניכוס כספי הפחתת המע"מ לעצמו.

47. תשובה זו מלמדת על כך ש"ידיעות אחרונות" בחר לעשות דין לעצמו וליטול את כספי מנוייו לכיסו, במקום שהדבר כלל לא היה נתון לשיקול דעתו או לסמכותו. יש לשוב ולהבהיר את שנאמר לעיל, בנוגע ל"הארץ"; השימוש במונח "תשומות" הינו מאתז עיניים ומבטא ניצול של פערי הידע והכוח שבין הנתבעות למנוייהן.

48. כן יש לשוב ולומר, כי אף אם אכן עלו תשומות הייצור, 'ידיעות אחרונות' לא רשאי לקבוע, כי ייפרע מכך על ידי ניכוס כספי מנוייו לעצמו, באשר אלה מיועדים על ידי המדינה לציבור הצרכנים.
49. עוד יושב ויאימר, כי תנודות ושינויים בתשומות הייצור נלקחות בחשבון ע"י העיתונים, בקובעם את מחירי המנוי המוצעים על ידם, ובמיוחד כאשר מדובר ביחסים חוזיים ארוכי טווח. כך, 'ידיעות אחרונות' - לאחר שכרת עם מנוייו הסכם המתומחר באופן אשר יניב לו רווחים למרות תנודות אלו או אחרות - לא הסתפק בכך והמשיך לחפש כל הזדמנות לפרוץ את המסגרת החוזית שהותוותה. צעד הפחתת המע"מ נפל לידי כפרי בשל והוא עט עליו כמוצא שלל רב.
- ג.3. התובעת 3 - מנוית עיתון 'מעריב'**
50. מהלך הדברים שב גם בעניינה של התובעת 3.
51. ביום 16.1.01 רכשה התובעת 3, לראשונה, מנוי לתקופה קצרה לעיתון 'מעריב', כאשר היא מנויה על העיתון באופן רציף החל משנת 2003.
52. ביום 13.11.07, לאחר שעלה החשד, כי ייתכן ש'מעריב' גובה מן התובעת 3 כספים שלא כדין ומנצל את הורדת המע"מ במשק לשם התעשרות על חשבונה, פנתה התובעת 3, טלפונית, ל'מעריב' בתביעה לקבל לידיה העתקים מחשבוניות המנוי. התשובה לפנייתה, מאת נציגה בשם סיוון, הייתה, כי יישלחו לידיה חשבוניות שנת 2007 וכי יבררו עבודה כיצד תשלחנה שאר החשבוניות המבוקשות.
53. ביום 14.11.07 וכן ביום 15.11.07 פנתה התובעת 3 בשניה ובשלישית ל'מעריב' באותה תביעה ושוחחה עם הנציגות סמדר ואנה בהתאמה.
54. ביום 20.11.07 נענתה התובעת 3 ע"י הנציגה סיוון, כי לא ניתן יהיה לשלוח אליה חשבוניות הקודמות לשנת 2007.
55. באותו היום שלחה התובעת 3 פנייה בפקס לקבלת חשבוניות המנוי הקודמות לשנת 2007 ונענתה לבסוף, על ידי נציגה בשם חנה, כי אלה יישלחו אליה בדואר, כפי שאכן נעשה.
- העתק מפניית התובעת 3 מצורף כנספח 1' לתביעה זו.
56. ביום 21.11.07 פנתה התובעת 3 בכתב ל'מעריב' בתביעה לקבל חוזה התקשרות כתוב ביניהם.
- העתק מפניית התובעת 3 מצורף כנספח 2' לתביעה זו.
57. ביום 22.11.07 חזרה אל התובעת 3, מור, נציגת 'מעריב', ואמרה לה, כי טופס ההצטרפות נשלח אליה בדואר על ידי הנציגה חנה.
58. ביום 25.11.07 קיבלה התובעת 3 מכתב, המאשר את הארכת המנוי לתקופה נוספת ולא את טופס ההצטרפות.
59. ביום 26.11.07 פנתה התובעת 3 אל 'מעריב', והנציגה, גבי שרית סאדה, הבהירה לה, כי טופס ההצטרפות עליו חתמה לא נשמר וכי אישור המנוי מבוצע טלפונית מדי שנה.
60. באותו יום שלחה התובעת 3 פקס ל'מעריב' בתביעה, כי דבריה של גבי שרית סאדה שלעיל יאושרו בכתב. אישור שכזה לא הגיע לידיה עד למועד זה.

• העתק מפניית התובעת 3 מצורף כנספת י'3 לתביעה זו.

61. ביום 2.12.07 דיברה התובעת 3 עם נציגה בשם איילת, אשר יידעה אותה על כך שהיא מנוית 'מעריב' ברצף משנת 2003. לדברי איילת, בשנת 2001 דיברה התובעת 3 עם נציג בשם טל ואישרה טלפונית מנוי לתקופה קצובה ולאחר מכן, בשנת 2003, אושר המנוי טלפונית לתקופה של שנה. מאז, מתחדש המנוי בסיומה של כל תקופה באישור טלפוני.
62. מעיון בחשבוניות המנוי עולה, כי החל מחודש יוני 2005 עמד סכום המנוי, כולל מע"מ, על סך של 99 ₪, כאשר הסכום נותר עומד וקבוע עד למועד הגשת תביעה זו, על אף הפחתות חוזרות ונשנות של המע"מ (תאריכי החשבוניות, אשר הוזמנו ע"י התובעת, הן החל מ-2005. יצוין, כי התובעת 3 שומרת על זכותה לתבוע בגין הפחתת המע"מ מ-2004, לאחר קבלת החשבוניות של שנה זו). יובהר, כי בחלק מן החשבוניות לא נקוב הסכום הנ"ל מאחר שלעיתים העיתון לא הגיע לביתה של התובעת 3 ו'מעריב' קיזז בהתאם מדמי המנוי.
63. כך, במשך תחילת התקופה הנקובה לעיל עמדו דמי המנוי על סך של 99 ₪, אשר הורכבו מסכום בסיס בסך 84.62 ₪, בתוספת מע"מ בסך 14.38 ₪ (שהם 17% מסך של 84.62 ₪).
64. והנה, ביום 1.9.05 הורד שיעור המע"מ ל-16.5%. באופן טבעי ניתן היה לצפות כי הסכום הקבוע, אשר שולם על ידי התובעת 3, קרי 99 ₪, יופחת בהתאם. הסכום החדש, שהיה על 'מעריב' לגבות מן התובעת 3 הוא 98.58 ₪, המורכב מסכום הבסיס הקבוע - 84.62, בתוספת מע"מ בסך 13.96 ₪ (שהם 16.5% מ-84.62). ואולם, 'מעריב' המשיך לגבות את אותם 99 השקלים כתמול שלשום, כאילו עמד עדיין גובה המע"מ על שיעור של 17%.
65. המשמעות הברורה של צעד זה היא, כי 'מעריב' בחר לנצל את אמון המנויים, לשם העלאת דמי המנוי בהתאם להורדת המע"מ, אשר נועדה להקל על ציבור הצרכנים.
- חשבוניות מתאריך 31.1.05 עד לתאריך 31.7.06 מצורפות כנספת יא' לתביעה זו.
66. דפוס פעולה זה נמשך אף לאחר הורדת המע"מ הנוספת, לכדי 15.5% ממחיר המוצר, אשר אירעה ביום 1.7.06. 'מעריב' הותיר שוב את המחיר על כנו - 99 ₪. הסכום החדש שהיה על 'מעריב' לגבות מן התובעת 3 הוא 97.73 ₪, המורכב מסכום הבסיס הקבוע - 84.62, בתוספת מע"מ בסך 13.11 ₪ (שהם 15.5% מ-84.62). ואולם, 'מעריב' המשיך לגבות את אותם 99 השקלים כתמול שלשום.
- חשבוניות מתאריך 31.7.06 עד לתאריך 31.10.07 מצורפות כנספת יב' לתביעה זו.

67. להלן טבלה הממחישה את פעולת 'מעריב':

הסכום הכולל שהיה צריך להיגבות	סכום המע"מ ממחיר הבסיס שהיה צריך להיגבות	סכום בסיס קבוע שהיה צריך להיגבות (ללא מע"מ)	סה"כ	אחוז המע"מ	סכום המע"מ שנגבה	מחיר בסיס קבוע שנגבה בפועל (ללא מע"מ)	
99	14.38	84.62	99	17%	14.38	84.62	יוני 2005 - ספטמבר 2005
98.58	13.96	84.62	99	16.5%	14.02	84.98	ספטמבר 2005 - יולי 2006
97.73	13.11	84.62	99	15.5%	13.29	85.71	יולי 2006 - אוקטובר 2007

68. ביום 23.3.08 פנתה התובעת 3 אל 'מעריב' בכתב ובו, כאמור המכתבים שנשלחו על ידי התובעים 1 ו-2, שטחה טענותיה. במקביל, שיגרה התובעת 3 אל 'מעריב' הודעה על הפסקתה את המנוי.

- מכתב הפנייה של התובעת 3 וכן הודעת הפסקת המנוי מצורפים כנספחים יג'1, יג'2 לתביעה זו.

69. לאחר קבלת המכתבים הנ"ל, יצרה נציגת שירות הלקוחות של 'מעריב', גבי עמליה, קשר עם התובעת 3 וניסתה לשכנעה שלא לבטל את המנוי. באותה הזדמנות העלתה התובעת 3 את רצונה לקבל התייחסות למכתבה האמור בנוגע לאי הורדת מחיר המנוי בהתאם להורדת המע"מ.

70. ביום 7.4.08 יצרה בשנית גבי עמליה קשר עם התובעת 3 והודיעה לה כי היא מנועה מלספק לה תשובה בכתב על מכתבה וכי היא תובעת ממנה לשוב ולשקול את נושא המנוי.

71. למחרת, ביום 8.4.08, יצרה עמליה קשר בשלישית עם התובעת 3 והודיעה לה כי תעביר לה מכתב תשובה על מכתבה האמור. מכתב שכזה טרם הגיע לידי התובעת 3 וזאת על אף תזכורת ששלחה ביום 4.5.08.

- העתק מכתב התזכורת מצ"ב כנספח יג'3 לתביעה זו.

72. כ-10 ימים לאחר משלוח התזכורת יצר אורן, איש מכירות מטעם 'מעריב', קשר עם התובעת 3. במהלך השיחה מסר נציג 'מעריב' כי אי הורדת שיעור המע"מ אכן "מעצבנת" אולם הוא הגדיר זאת כ"כסף קטן".

4.ג. התובעת 4 - מנוית 'נטוויזן'

73. בשלהי שנת 2000 החלה התובעת 4 להיות מנוייה של שירותי האינטרנט המסופקים על-ידי 'נטוויזן'.

74. תובעת 4 הייתה מנוייה של 'נטוויזן' במשך כ-5 שנים. לאחר מכן השתמשה בשירותיה של חברת ברק, שהתמזגה בהמשך עם חברת 'נטוויזן' ושמה: '013 נטוויזן בע"מ'.

75. ביום 19.8.08 פנתה התובעת 4 לנציגי השירות של 'נטוויז'ן, וביקשה את חשבוניות המס שהופקו עבורה החל משנת 2000. נציג הלקוחות של 'נטוויז'ן הסביר לתובעת 4, כי ניתן לצפות בחשבוניות שהופקו בשנתיים האחרונות בלבד, אך בשל אי תקינות אתר האינטרנט של החברה, לא ניתן היה לעשות כן באותו המועד, ועל-כן הבטיח נציג השירות כי יחזרו אל התובעת 4 בעניין זה.
76. למחרת, ביום 20.8.08, פנתה התובעת פעם נוספת אל שירות הלקוחות של חברת 'נטוויז'ן.
77. מספר ימים לאחר מכן התקבל במקום עבודתה של התובעת 4 פקס אשר כלל רשימת חיובים אשר לא נתנו מענה לבקשתה לקבל את החשבוניות, כאמור.
78. ביום 25.8.08 פנתה התובעת 4 שוב לחברת 'נטוויז'ן. תחילה טענה נציגת 'נטוויז'ן כי נשלחו החשבוניות, אך בהמשך הסבירה כי אין שולחים חשבוניות משנת 2000, וכמו כן דרשה לדעת לשם מה דרושות לתובעת 4 אותן חשבוניות. לבסוף, הובטח שניתן יהיה לקבל חשבוניות בגין 3 השנים האחרונות באמצעות אתר האינטרנט של החברה.
79. נציגת השירות העבירה את השיחה למחלקה הטכנית לשם ביצוע הפעולה, אולם גם שם לא צלחה דרכה של התובעת 4.
80. בינתיים נשלחו אל התובעת מספר חשבוניות מהשנים 2006-2008.
81. ביום 27.8.08 שוב פנתה התובעת 4 לשירות הלקוחות בתביעה לקבל את כל החשבוניות משנת 2000, ושוב השיבו לה כי לא ניתן לשלוח חשבוניות משנה זו. לאחר שיחה ארוכה הובטח שישלחו כל החשבוניות ב"כרטיס".
82. לאחר מספר ימים קיבלה התובעת 4 לביתה מקבץ חשבוניות משנת 2008 השייך למנוי אחר.
83. ביום 3.9.08 התקשרה התובעת 4 עם שירות הלקוחות והודיעה על דבר הטעות. שוב הובטח שישלחו החשבוניות ושוב החשבוניות בוששו להגיע לידיה של התובעת 4.
84. בימים 10.9.08 ו-11.9.08 נתקיימו שיחות נוספות בין התובעת 4 לבין נציגי 'נטוויז'ן. נמסר לה כי נשלחו החשבוניות. לאחר שהוסבר המצב לאשורו התחייב הנציג לעשות בדיקה נוספת והחשבוניות יישלחו שוב עוד באותו היום (11.9.08).
85. נוכח ההתנהלות המתוארת, חדלה התובעת 4 משימוש בשירותי חברת 'נטוויז'ן ביום 16.9.08, ואף התקשרה והודיעה על כך לשירות הלקוחות. כתוצאה מפנייה זו הועברה לטיפול מנהל בשם שרון אשר הבטיח לטפל במשלוח החשבוניות.
86. בין התאריכים 21.9.08 ל-23.9.08 שלחה התובעת 4 את בקשתה בכתב, ואף התקשרה במספר מועדים שונים על-מנת לקבל אישור להגעת המכתב ליעדו. ביום 25.9.08, בשעות הבוקר, קיבלה לבסוף התובעת 4 אישור להגעת מכתבה ועדכנו במערכת, ושוב "נחקרה" על-ידי נציגת שירות לפשר רצונה לקבל את החשבוניות המפרטות את תשלומיה.
- העתק מכתבה של התובעת 4 מצורף כנספח יד' לתביעה זו.
87. ביום 28.9.08 חזרה אותה הנציגה אל התובעת 4, והודיעה לה כי מחלקת שליחת החשבוניות איננה עובדת - לא פחות. לאחר התעקשותה של התובעת 4 לברר מתי יחזרו אליה, מסרה לה נציגת השירות

כי הצליחה ליצור קשר עם נציג מחלקת החשבונאות. התובעת 4 הקשתה ודרשה האם כעת, סופסוף, תזכה שיישלחו אליה החשבונות, ותשובת נציגת השירות הייתה: "אני מקווה".

88. גם תקווה זו לא הבשילה לכדי שליחתן של החשבונות, וכל שנמצא בידיה של התובעת 4 הינן אותן החשבונות מהשנים 2006-2008.

89. יוזכר; הנתבעת 4 הייתה לקוחה של חברת 'נטוויז' (על גלגוליה השונים) החל משנת 2000.

90. מעיון בחשבונות המנוי שכן הגיעו לידיה של הנתבעת 4 עולה, כי בהתאם להסכם בין הצדדים, החל מהחשבונות שהופקה בחודש ינואר 2006 ועד לזו של חודש ספטמבר 2007 עמד סכום המנוי, כולל מע"מ, על סך של 39 ₪, בהתאם למבצע הצטרפות אותו שיווקה 013 ברק (שכאמור, התמזגה עם חברת 'נטוויז' בהמשך).

• העתק עלון הפרסום למבצע מצורף כנספח ט' לתביעה זו.

91. ביום 1.7.06 הורד שיעור המע"מ ל-15.5%. ניתן היה לצפות כי הסכום הקבוע, אשר שולם על ידי התובעת 4, קרי 39 ₪, יופחת בהתאם. הסכום החדש, שהיה על 'נטוויז' לגבות מן התובעת 4 הוא 38.66 ₪, המורכב מסכום הבסיס הקבוע - 33.48 ₪, בתוספת מע"מ בסך 5.18 ₪ (שהם 15.5% מ-33.48 ₪).

92. ואולם, הסכום נותר עומד וקבוע, על אף הפחתת שיעור המע"מ.

93. יובהר, כי בחלק מן החשבונות לא נקוב הסכום הנ"ל של 39 ₪ מאחר שלעיתים, בחלק מהחשבונות, נעשו חיובים וקיצוזים על דעת 'נטוויז' וביזמתה (המדובר בחשבונות שהופקו בחודשים אפריל-יולי 2006 ואלו שהופקו בחודשים אוגוסט-ספטמבר 2007), וחלקן של החשבונות חסרות משום שלא נמסרו לתובעת 4 על-ידי 'נטוויז' (החשבונות שהופקו בחודשים אוגוסט-ספטמבר 2006).

• העתק החשבונות מיום 10.1.06 ועד 4.9.07 שבידי התובעת 4 מצורף כנספח ט' לתביעה זו.

94. המשמעות הברורה של הצעד בו נקטה 'נטוויז', כמו גם צעדיהן של הנתבעות 1-3, היא, כי זו בתרה לנצל את אמון המנויים, לשם העלאת דמי המנוי בהתאם להפחתת המע"מ.

95. להלן טבלה הממחישה את פעולת 'נטוויז':

הסכום הכולל שהיה צריך להיגבות	סכום המע"מ ממחיר הבסיס שהיה צריך להיגבות	סכום בסיס קבוע שהיה צריך להיגבות (ללא מע"מ)	סה"כ	אחוז המע"מ	סכום המע"מ שנגבה	מחיר בסיס קבוע שנגבה בפועל (ללא מע"מ)	
39	5.52	33.48	39	16.5%	5.52	33.48	ינואר 2006 - ספטמבר 2006
38.66	5.18	33.48	39	15.5%	5.23	33.77	יולי 2006 - ספטמבר 2007

96. יש לציין, כי כל אימת שתמה תקופת מנוי, העלתה 'נטוויז', בשיעור חד, את מחיר המנוי. פעולה זו הצריכה את התובעת 4 לפנות אל 'נטוויז' ולהסדיר את תנאי המשך המנוי בכל פעם מחדש. ואולם, יש

להדגיש, כי בעוד העלאת המחירים, עם תום כל תקופת מנוי, הינה ניכרת לעין ובעטיה מושגות הסכמות בין הצדדים, הרי שהעלאת מחיר המנוי בשיעור הפחתת המע"מ נעשתה בחשאי, תוך הסתרה והטעייה וללא כל הסכמה.

ד. פעולות הנתבעות עומדות בסתירה להנחיות רשות המסים

97. פעולות הנתבעות מתגלות במלוא קלקלתן, שעה שמתוודעים להנחיותיה הברורות של רשות המסים, בנושא הפחתת המע"מ.
98. בהנחיות שפורסמו ביום 10.8.05 באתר רשות המסים בישראל, לקראת הורדת המע"מ מ-17% ל-16.5%, תחת הכותרת "שינוי שיעור המע"מ - הבהרות ודוגמאות" נכתב כדלקמן:

"7. דמי מנוי

על עסקאות של דמי מנוי, מוטל החיוב במע"מ על בסיס מזומן, כלומר במועד התשלום ועל הסכום שהתקבל. לפיכך, כאשר דמי המנוי לעיתון, לתיאטרון וכו', שולם מראש - למשל, דמי המנוי השנתי לעיתון שולמו לפני ה- 1.9.05 - יחול על העסקה מע"מ בשיעור 17%, גם אם העיתון יתקבל לאחר התאריך כאמור. אם דמי המנוי משולמים בתשלומים לאורך תקופת המנוי, עבור כל סכום שישולם לאחר ה- 1.9.05 יחול מע"מ בשיעור 16.5%."

99. בנוסף, תחת הכותרת "שינוי שיעור המע"מ - שאלות ותשובות" נכתב:

"4. דמי מנוי

שאלה:

רכשתי מנוי שנתי לעיתון תמורת תשלום חודשי של 80 ש"ח. מהו שיעור המס אשר יחול על העסקה לאחר ה- 1.9.05.

תשובה:

על עסקה של מכירת דמי מנוי, יחול מע"מ על בסיס מזומן, כלומר במועד התשלום. לפיכך, על כל סכום ששולם לפני ה- 1.9.05 יחול מע"מ בשיעור של 17%. על כל סכום שישולם לאחר ה- 1.9.05 יחול מע"מ בשיעור של 16.5%."

- העתק ההנחיות מיום 10.8.05 מצורף כנספח יז' לתביעה זו.

100. ביום 27.6.06, לקראת הורדת המע"מ מ-16.5% ל-15.5%, פורסמו הנחיות רשות המסים ובהן נכתב:

"4. דמי מנוי

שאלה:

רכשתי מנוי שנתי לעיתון תמורת תשלום חודשי של 80 ש"ח. מהו שיעור המס אשר יחול על העסקה לאחר ה- 01.07.06.

תשובה:

על עסקה של מכירת דמי מנוי, יחול מע"מ על בסיס מזומן, כלומר במועד התשלום. לפיכך, על כל סכום ששולם לפני ה- 01.07.06 יחול מע"מ בשיעור של 16.5%. על כל סכום שישולם לאחר ה- 01.07.06 יחול מע"מ בשיעור של 15.5%.

...

7. דמי מנוי

על עסקאות של דמי מנוי, מוטל החיוב במע"מ על בסיס מזומן, כלומר במועד התשלום ועל הסכום שהתקבל. לפיכך, כאשר דמי המנוי לעיתון, לתיאטרון וכו', שולם מראש - למשל, דמי המנוי השנתי לעיתון שולמו לפני ה- 01.07.06 - יחול על העסקה מע"מ בשיעור 16.5%, גם אם העיתון יתקבל לאחר התאריך כאמור. אם דמי המנוי משולמים בתשלומים לאורך תקופת המנוי, עבור כל סכום שישולם לאחר ה- 01.07.06 יחול מע"מ בשיעור 15.5%.

- העתק ההנחיות מיום 27.6.06 מצורף כנספח יח' לתביעה זו.

101. למרבה האירוניה, הנחיות אלה אף זכו להתייחסות עיתונאי 'מעריב'. כך, ביום 16.8.2005, התפרסמה כתבה באתר nrg 'מעריב', מדור כלכלה, על ידי מר יוסי גרינשטיין. כותרת הכתבה הינה "רשות המסים: כך תשפיע ירידת המע"מ על הכיס". להלן ציטוט מתוך אותה כתבה הבנויה כשאלות ותשובות לאור הורדת המע"מ הקרבה:

"רכשתי מינוי לעיתון לתקופה של שנה. מהו שיעור המס שאשלם מספטמבר?

על דמי מינוי יחול מע"מ על בסיס מזומן, כלומר במועד התשלום. לכן, כל סכום שישולם עד 1 בספטמבר יחויב ב-17%. על הסכומים שישולמו החל מ-1 בספטמבר יחולו 16.5% מע"מ."

- העתק הכתבה, מיום 16.8.2005, מצורף כנספח יט' לתביעה זו.

102. עיינו הרואות, כי למרות הסבריהם המקצועיים של מומחי 'מעריב', לא השכיל 'מעריב' להתבונן לתוך ארגונו פנימה וליישם את הדרכתו המלומדה.

103. ויודגש: בענייננו אין המדובר בהתקשרויות חד פעמיות, אלא בהתקשרויות ארוכות טווח ובמחירים אשר נקבעו במסגרת חוזה מנוי הקושר את שני הצדדים אליו.

ה. תכלית הורדת המע"מ

104. תכליתה הכלכלית של הורדת המע"מ זכתה להתייחסויות רבות. היטיב להציג זאת מנהל רשות המסים דאז במסגרת הופעתו בוועדת הכספים של הכנסת, ביום 20.6.06, אשר דנה בהורדת המע"מ ל-15.5% (פרוטוקול ישיבת ועדת הכספים, יום שלישי, כד' בסיוון התשס"ו (20.6.06) שעה 00:13, עמ' 3):

"כשנדרשנו לשאלה איזה סוג של מסים אנחנו ממליצים להפחית, בין היתר מתוך ידיעה שחמישה עשירונים ראשונים במדינת ישראל לא משלמים מסים ישירים, ככל שאנחנו רוצים לדבר גם על העשירונים הראשונים הללו שלא משלמים מסים ישירים, האפשרות היחידה במסגרת האפשרויות הקיימות כעת בחוקי המס זאת הפחתת המע"מ. צריך לזכור שהפחתת המע"מ חל על צריכה ולא על הכנסה, והתוצאה היא שהעשירונים הראשונים, הגם שהם לא משתכרים מעל סף המס והם לא משלמים מסים ישירים, הם צורכים, ובהגדרה - הם משלמים מע"מ. על פי מחקרים שביצענו וביצעו גם אחרים, אנחנו מוצאים שהפחתת המע"מ יש לה השלכה הרבה יותר משמעותית, באחוזים, על העשירונים התחתונים מאשר על העשירונים העליונים. אם ניקח דוגמא - העשירון העשירי, אם יש לו הכנסה של 100 אלף שקלים לחודש, בהגדרה הוא לא צורך את כל 100 אלף השקלים. הוא חוסך, ועל החיסכון אין מע"מ. הוא נוסע לחו"ל, ועל הצריכה שלו בחו"ל אין מע"מ.

...ובכן, בעשירון העשירי ההשפעה של הפחתת אחוז מע"מ היא סדר גודל של 0.4%. לעומת זאת, בעשירון הראשון ההפחתה של אחוז מע"מ משפיעה על למעלה מאחוז, מתוך

העובדה שהעשירון הראשון צורך יותר ממה שהוא משתכר - גם מתוך משיכת יתר, גם מתוך קצבאות וכדומה. לפיכך ההמלצה שלנו, כפי שהוסבר כאן, החלק של הפחתת מע"מ על עוסקים".

- העתק מפרוטוקול ישיבת ועדת הכספים מצורף כנספת כ' לתביעה זו.
105. ניתן ללמוד על מטרתה של הורדת המע"מ אף מהודעה באתר רשות המסים, אשר הופיעה ביום 10.8.05 :

"...נטל המס העקיף בישראל הינו גבוה מידי והפחתת המס בחצי אחוז הינה קריאת כיוון בדרך להפחתת נטל המס העקיף והשוואתו למקובל במדינות המערביות... הפחתת המע"מ הינה חלק מתוכנית המסים הרב שנתית שמטרתה להביא להאצת הצמיחה במשק ושבמסגרתה הופחתו בתיקון 147 לפקודת מס הכנסה, המסים החלים על הכנסות של יחיד והכנסות של חברות."

- העתק ההודעה מאתר האינטרנט של רשות המיסים מצורף לתביעה זו ומסומן כנספת כא' לתביעה זו.

106. הנה כי כן, צעד כלכלי אסטרטגי, בעל משמעות חברתית ראשונה במעלה, אשר יזמו מנווטי המדיניות הכלכלית של הממשלה, נוצל לרעה על-ידי גופים עסקיים, כדוגמת הנתבעות.

ו. עילות התביעה

107. סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע:
- "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השנייה..."
- סעיף 1 לתוספת השנייה קובע:
- "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו."
108. להלן עילות תביעה הנוולדות מן הקשר עוסק - לקוח שבין הנתבעות לתובעים:

1.ו. עילה מכוח חוק עשיית עושר ולא במשפט

109. לתובעים עומדת עילת תביעה כנגד הנתבעות מכוח חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979 (להלן: "חוק עשיית עושר").
110. סעיף 1 לחוק עשיית עושר קובע:

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכייה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שווייה".

111. תכלית הורדת המע"מ הינה להיטיב עם הצרכנים. הואיל והתמורה המשולמת לנתבעות על-ידי התובעים כוללת מחיר בסיסי בצירוף מע"מ, והיא משתלמת על בסיס מזומן (לאמור: במועד התשלום), הורדת שיעור המע"מ הייתה אמורה להיטיב עם התובעים, כך שהתמורה הכוללת בגין המנוי תפחת.

112. ואולם, הנתבעות נטלו לכיסן, שלא כדין, את אותם סכומים שהיו אמורים להיוותר בידי התובעים כתוצאה מהפחתת שיעור המע"מ, תוך העלאה סמויה של דמי המנוי החדשיים, ללא יידוע התובעים.
113. העלאת דמי המנוי, בחסות הורדת המע"מ, מקימה לתובעים עילת תביעה כנגד הנתבעות על-פי סעיף 1 לחוק עשיית עושר.
114. וכך פסק כבוד השופט חשין ברע"א 5768/94, א.ש.י.ר. **יבוא יצור והפצה נ' פרום אביזרים ומוצרי צריכה בע"מ** (פ"ד נב (4), 289, עמ' 358) (להלן: "**פרשת א.ש.י.ר.**") בנוגע לעילת עשיית העושר:

"בקיזור לשון ושלא בדקדוקי-ניסוח: עילה בעשיית עושר קמה ונהיית שעה שראובן מתעשר על חשבונו של שמעון שלא-כדין. ובלשונו של השופט ש' ז' חשין בע"א 76/51 בר"און נ' טופול [23], בעמ' 1073 (לפני היות חוק עשיית עושר): "...כל עיקרם [של דיני עשיית עושר - מ' ח'] לא בא אלא כדי לפצות את התובע בשל טובת הנאה שהוענקה על חשבונו לנתבע שלא כדין".

115. בענייננו, מתקיימים כל הרכיבים המרכיבים את עילת עשיית העושר - הנתבעות גבו מהתובעים כספים אשר נועדו עבורם ובכך התעשרו על חשבונם. בנוסף, נעשה הדבר שלא כדין, תוך פגיעה בתכלית הפחתת המע"מ ותוך הפרת חוזה (כפי שיבואר בהמשך). לכל אלה יש להוסיף את ניצול פערי הכוחות שבין הנתבעות לבין צרכניהן, אי גילוי והסתרה של העלאת מחירים ועוד. כבוד השופט חשין מצטט בפרשת א.ש.י.ר. את דברי המחבר פרופ' דניאל פרידמן (עמ' 360):

"...החקיקה איננה מספקת לנו רשימה סגורה של זכויות שבדין, ולא אחת תחתך השאלה אם קיבל הנתבע טובת הנאה 'שלא על פי זכות שבדין', על פי המבחן אם ההתעשרות היא צודקת. אם היא בלתי צודקת - אין לראותה כהתעשרות על פי זכות שבדין".

ומוסיף כבוד השופט חשין במילותיו:

"לאמור: מבחן הצדק הוא שישמש לנו - בעיקרם של דברים - ביצירתה או באי-יצירתה של זכות בדיני עשיית עושר. דרך זו ליצירתן של זכויות, דרך המרוצפת כולה אבני-צדק, הייתה הדרך קודם היותו של חוק עשיית עושר. בא פרופסור פרידמן ולימדנו כי זו הדרך אף לאחר היות החוק."

יפה לענייננו אמירה נוספת של כבוד השופט חשין באותה פרשה (עמ' 362):

"...לעניין יצירתה של עילה בעשיית עושר לא ניתן דעתנו אך ורק לצדק וליושר בין בעלי-הדין - ביניהם לבין עצמם - אלא ליסודות כלל-חברתיים העשויים להשפיע במישרין על בעלי-הדין אף-הם."

116. אמירה זו כמו נכתבה אודות ענייננו. התעשרותן של הנתבעות על חשבון התובעים נעשית תוך הפרת התכליות החברתיות והכלכליות הטמונות בהפחתת שיעור מס הערך המוסף, שנקבע על-ידי הריבון.

2.1. עילה חוזית - הפרת חוזה והפרת חובת תום הלב בקיום החוזה - ס' 39 לחוק החוזים

117. בין כל אחד מן התובעים לבין הנתבעת הרלבנטית לעניינו נכרת חוזה, לפיו התמורה שעל התובעים לשלם בעבור מנוי לעיתון מסתכמת בסכום קבוע, הכולל את דמי המנוי הבסיסיים, בתוספת מע"מ².

² יצוין, כי ככל שהיה קיים חוזה בכתב, הרי שעל אף פנייתם החוזרת ונשנית של התובעים, סירבו הנתבעות לשלוח העתק ממנו. כך, אם יצוץ לפתע חוזה כתוב המתיר שינוי מחירים באופן חד-צדדי, אל להן לנתבעות להיתלות בו, והתובעים שומרים לעצמם את הזכות לטעון כנגדו, הן כנגד תקפותו והן כנגד תוכנו, לרבות היותו חוזה אחיד הכולל תנאי מקפח.

118. ציפיותו הסבירה והלגיטימית של הצרכן, בהתקשרות כאמור היא, כי המע"מ הוא גורם חיצוני לעסקה, אשר אין בידי הצדדים להתנות עליו. ההסכם נכרת בין שני צדדים, כאשר המע"מ משתלם לצד שלישי - המדינה. מחיר עסקה הכוללת מע"מ אינו מהווה 100% של תמורה אלא 100%, שהם מחיר המוצר, בתוספת אחוזי המע"מ. יפים לעניין זה דברי המחבר פרופ' א. פרידמן:

"המסים העקיפים משפיעים על הכלכלה בכך שהם מהווים חלק מהמחיר וכל שינוי בהם מביא לייקור או להוזלת מחירי המוצרים בידי הצרכן הסופי."

(פרידמן א., מס ערך מוסף: החוק וההלכה, הוצאת רונן, 2005, עמ' 3)

וכן:

"אם נקבעה בחוזה תמורה גלובלית הכללת מע"מ, הרי גילום המע"מ מתוך התמורה ייעשה על פי ההנחה כי התמורה הינה המחיר (100%) בתוספת שיעור המע"מ, ולפיכך הינה סה"כ של אחוזי המע"מ + 100%, וגילום המע"מ ייעשה על ידי בידודו בדרך של הכפלת התמורה בשיעור המע"מ מכלל התמורה...סכום זה, כאשר התמורה הכללת היא 100% (ושיעור מע"מ 17%), הינו 117%."

(שם, עמ' 291)

119. על פרשנותו של חוזה עמד בית המשפט העליון בפסק דינו של כבוד הנשיא (כתוארו אז) ברק ברע"א 1185/97, יורשי ומנהלי עיזבון המנוחה מילגרום הינדה ז"ל ואח' נ' מרכז משען ואח', פ"ד נב(4) 158 (להלן: "פס"ד מילגרום"):

"התכלית הסובייקטיבית היא התכלית הריאלית המשותפת שהייתה בפועל לצדדים לחוזה. לעומתה, התכלית האובייקטיבית הינה התכלית ההיפותטית שהייתה לצדדים, אילו פעלו כאנשים סבירים והוגנים. על-כן יש להתחשב בקביעת התכלית האובייקטיבית בסוג העיסקה נושא החוזה ובמהותה... כן יש להתחשב במטרות הטיפוסיות של צדדים לחוזה בתחום זה. יש להביא בחשבון אינטרסים המקובלים על צדדים הוגנים ליחס החוזי. בחוזה מסחרי תהא זו אותה תכלית מסחרית המגשימה את ההיגיון הכלכלי-מסחרי המונח ביסוד החוזה, תוך התחשבות במה שאנשי עסקים הוגנים היו עושים בנסיבות העניין... בקביעתה של תכלית זו משמש "שכל ישר של אנשי עסק סבירים והוגנים" (השופט חשין בע"א 5795/90 סקלי נ' דורען בע"מ ואח' [8], בעמ' 819). התכלית האובייקטיבית מושפעת אף מעקרון תום-הלב. עיקרון זה מעצב את נורמות ההתנהגות של צדדים הוגנים וסבירים (ראו עניין אפרופים [4], בעמ' 313).

120. הנה כי כן, תכליות ההסכם מובילות למסקנה אחת - על הנתבעות היה להפחית את מחיר המנוי בהתאם להורדת המע"מ. משלא עשו כן, חרגו הנתבעות מאומד דעת הצדדים ומתכלית ההסכם, פעלו בחוסר תום לב ולמעשה הפרו את ההסכם. כך, מעבר לציפיותו הסובייקטיבית של הצרכן, כי המע"מ יהא חיצוני לעסקה, חלות בענייננו גם תכליות עסקיות אובייקטיביות - מטרות המיסוי העקיף. מעל לכל, מסוככת מטריית עקרון תום הלב וההגיונות, אשר בענייננו הופרה הפרה רבת.

121. על-פי ההסכמה שבין התובעים לבין הנתבעות והתכלית העומדת ביסודה, משהופחת שיעור המע"מ, היה על הנתבעות לגבות את אותם דמי מנוי בסיסיים, עליהם הסכימו הצדדים, בתוספת שיעור המע"מ. אולם, חלף הורדת דמי המנוי הכוללים, בעקבות הורדת שיעור המע"מ, העלו הנתבעות את דמי המנוי, ללא ידיעת התובעים והסכמתם, וששללו לכיסן את ההפרשים, שהיו אמורים להיוותר בידי התובעים.

122. בהעלאתם את דמי המנוי החודשיים, בחסות הורדת שיעור המע"מ, הפרו הנתבעות את החוזים שבינן ובין התובעים, וגרמו להם לנזק כספי. בנוסף, הפרו את הוראת סעיף 39 לחוק החוזים, המחייב אותן לקיים אחר הוראות החוזה בתום לב.

123. יתרה מכך, על הנתבעות, בהיותן "הצד החזק" ובהיותן מנסחי ההסכם, חלות חובות גילוי ותום לב מוגברות. (וראו לעניין זה דברי בית המשפט בע"א 4819/92 אליהו חברה לביטוח בע"מ נ' מנשה ישר, פ"ד מט (2) 749, עמ' 763-764).

3.1. עילות מכוח חוק הגנת הצרכן

124. במעשיהן ובמחדליהן, הפרו הנתבעות את הוראות חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן"), וגרמו נזק לתובעים.

1.3.1. הטעיה

125. סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן קובע כדלקמן:

"2. (א) לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה - העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן - הטעיה): בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

...

(13) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעורי הריבית."

126. הנתבעות הטעו את התובעים לחשוב, לפני ולאחר מועד ההתקשרות בעסקה, כי התמורה עבור המנוי לעיתון (שהינה, ללא ספק, עניין מהותי בעסקה) מורכבת ממחיר בסיס + מע"מ, כך שהפחתת שיעור המע"מ לא תייקר את מחיר הבסיס.

127. בפועלם כאמור הפרו הנתבעות בצורה בוטה וגסה את סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן.

128. יפים לענייננו דבריו של כבוד השופט בדימוס מ' חשין, מתוך דנ"א 5712/01 יוסף ברזאני נ' בזק - חברה ישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נז(6) 385 (להלן: "דנ"א ברזאני") (פסקה 10):

"סטנדרד ההתנהגות הנדרש בהוראת סעיף 2(א) סטנדרד גבוה הוא מן המקובל בהוראות חוק אחרות... הוראת סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן אוסרת על התנהגות באשר היא, אף בלא שגררה אחריה נזק. חובה זו שבחוק הגנת הצרכן נועדה כמוכן להגן על הצרכן: להבטיח לצרכן כי יקבל מידע אמין על נכס או על שירות המוצעים לו, כדי שיוכל להחליט באורח שקול אם יבצע עסקה ואם לאו."

1.3.1. (2) אי גילוי

129. כאמור לעיל, על הנתבעות חלה חובת גילוי מוגברת כלפי התובעים, בהיותן גופים עסקיים רבי עוצמה החולשים על ניסוח ההסכם ותנאיו. ידיעות אחרונות, 'מעריב' ו'נטוויז'ן' לא חשפו כלל את העלאת המחיר בהתאם להורדת המע"מ. 'הארץ', לעומתם, עשה זאת באופן חלקי תוך שהוא נזקק לטיעון "תשומות הייצור".

130. הלכה למעשה, העלאה בשתיקה של דמי המנוי, בעקבות הפחתת שיעור המע"מ, מפרה את חובת הגילוי הקבועה, בין היתר, בסעיף 4(א)1 לחוק הגנת הצרכן.

4.1. גזל לפי דיני הנזיקין

131. ביצועה של גבייה האסורה על פי דין מהווה גזל כמשמעו בסעיף 52 לפקודת הנזיקין הקובע:

"גזל הוא כשהנתבע מעביר שלא כדין לשימוש עצמו מיטלטלין שהזכות להחזיקם היא לתובע, על ידי שהנתבע לוקח אותם, מעכב אותם, משמיד אותם, מוסר אותם לאדם שלישי או שולל אותם מן התובע בדרך אחרת."

ההגדרה ל"מיטלטלין" בסעיף 2 לפקודת הנזיקין הינה:

"מיטלטלין" - דומם או חיה, לרבות כסף, פרי עצים וגפנים, דגנים, ירקות ויבולים אחרים ומים, בין בתלוש ובין במחוב; "

132. סעיף 55 לפקודה קובע כדלקמן:

"בתובענה שהוגשה על גזל רשאי בית המשפט, לפי הנסיבות, לצוות על החזרת הגזלה, בנוסף על כל תרופה אחרת שנקבעה בפקודה זו או במקומה של תרופה כאמור."

133. הנה כי כן, הנתבעות העבירו לשימושן העצמי, שלא כדין, כספים אשר נועדו ללקוחותיהן. הן שללו מן התובעים את הכספים המגיעים להם ובכך עלתה התנהגותן כדי גזל.

134. יתרה מכך, המדובר בגזל מתמשך, המתבצע מדי חודש בחודשו, עם גביית דמי מנוי חודשיים, הכוללים סכומי מע"מ השייכים, למעשה, ללקוח.

ז. חישוב הנזק

135. הנזק לתובע 1:

135.1. התובע 1 שילם מחיר בסיס בסך 83.9 ₪ לחודש, בתוספת מע"מ בסך 15.10 ₪ עד לחודש מרץ 2004, עת הורד המע"מ, ובסה"כ 99 ₪. לאחר הורדת המע"מ, כאמור, המחיר הכולל שהיה על התובע 1 לשלם בגין המנוי הוא 98.16 ₪ לחודש. תחת זאת, המשיך התובע 1 לשלם 99 ₪ לחודש עבור המנוי. לפיכך, מדי חודש נגרם לתובע 1 חסרון כיס בסך של 84 אגורות. הדבר נמשך על פני 11 חודשים ומכאן שמדובר בנזק בסך 9.24 ₪ לתקופה זו.

135.2. בין החודשים מרץ ליוני 2006 עמד סכום הבסיס על סך של 107.28 ₪ וסכום המע"מ עמד על סך של 17.70 ₪, ובסה"כ, 124.98 ₪. בחודש יולי לשנה זו, עם הפחתת המע"מ מ-16.5% ל-15.5%, צריך היה מחיר המנוי הכולל לרדת לכדי 123.9 ₪, אך הוא נותר על כנו. מכאן, שמדי חודש נגרם לתובע 1 חסרון כיס בסך של 1.08 ₪. הדבר נמשך על פני 15 חודשים ומכאן שמדובר בנזק בסך 16.2 ₪.

135.3. מחיבורם של סכומי גביית היתר בתקופות השונות עולה, כי הנזק הכולל שנגרם לתובע 1 עומד על כ- 25.44 ₪.

135.4. יש לציין, כי אומדן הנזק נעשה באופן שמרני ביותר וחושב כלפי מטה וזאת בשל העובדה כי מחירי המנוי של התובע 1 ידעו תנודות, אשר הקשו על חישוב נזקיו בתקופות מסוימות (ראו התקופה שבין מרץ 2005 לפברואר 2006 וכן את התקופה שלאחר דצמבר 2007, בה לא חל שינוי בהתנהלות 'הארץ', אך עקב עליית מחיר המנוי נוצר קושי במעקב אחר ההפסד הכספי המדויק שנגרם לתובע 1). יחד עם זאת, אין ספק כי בתקופות אלה ניזוק התובע 1 באותן

האופן דלעיל, היות ודפוס אי הכללת הורדת המע"מ במחירי המנוי נמשך ברציפות על פני כל תקופת המנוי מתחילתו ועד עתה.

136. הנזק לתובע 2 :

- 136.1. מחיר הבסיס עליו סוכם בין התובע 2 לידיעות אחרונות' עמד על 151.28 ₪ וסכום המע"מ עמד על 25.72 ₪, ובסה"כ - 177 ₪. בחודש ספטמבר 2005, עם הורדת המע"מ ל-16.5%, צריך היה מחירו הכולל של המנוי לרדת לכדי 176.24 ₪. ואולם, כאמור, לא זו בלבד שנוותר על כנו אלא אף הועלה בשקל נוסף לכדי 178 ₪. לפיכך, מדי חודש נגרם לתובע 2 חסרון כיס בסך של 1.76 ₪. סכום זה נגבה במשך 10 חודשים ולפיכך הנזק המצטבר לתקופה זו עומד על 17.6 ₪.
- 136.2. בחודש יולי 2006, עם הורדת המע"מ ל-15.5% צריך היה מחיר המנוי הכולל לרדת לכדי 174.72 ₪ לחודש. ואולם, הוא נותר על סך של 178 ₪ לחודש, ומכאן שלתובע 2 נגרם חסרון כיס חודשי בסך של 3.28 ₪. הדבר נמשך על פני 3 חודשים, בהם נגרם נזק כולל בסך 9.84 ₪.
- 136.3. בחודש ספטמבר 2006, הגדיל ידיעות אחרונות' לעשות, כאמור, והעלה את מחירו הכולל של המנוי ל-179 ₪. לפיכך, עמד הנזק החודשי לתובע 2 על סך של 4.28 ₪. הדבר נמשך על פני 16 חודשים ומכאן שהנזק הכולל לתקופה זו עמד על סך של 68.48 ₪.
- 136.4. מחיבורם של סכומי גביית היתר בתקופות השונות, עולה, כי הנזק הכולל שנגרם לתובע 2 עומד על כ-95.92 ₪.

137. הנזק לתובעת 3 :

- 137.1. מחיר הבסיס המוסכם בין התובעת 3 לבין 'מעריב' עמד על סך של 84.62 ₪ בתוספת 14.38 ₪ דמי המע"מ ובסה"כ 99 ₪. בספטמבר 2005, עם הורדת המע"מ ל-16.5%, היה צריך מחירו הכולל של המנוי לעמוד על סך של 98.58 ₪. היות ומחיר המנוי נותר עומד על כנו, הרי שנגרם לתובעת 3 חסרון כיס חודשי בסך 42 אגורות. הדבר נמשך על פני 9 חודשים ומכאן שהנזק הכולל לתקופה זו עומד על 3.78 ₪.
- 137.2. בחודש יולי 2006 הורד המע"מ ל-15.5%. לפיכך, צריך היה מחירו הכולל של המנוי לעמוד על סך של 97.73 ₪. תחת זאת, נותר מחירו הכולל של המנוי על כנו ודהיינו 99 ₪. לפיכך, נגרם לתובעת 3, מדי חודש, חסרון כיס בסך של 1.27 ₪. הדבר נמשך על פני 11 חודשים ומכאן שהנזק הכולל לתקופה זו עומד על 13.97 ₪.
- 137.3. מחיבורם של סכומי גביית היתר בתקופות השונות עולה, כי הנזק הכלל שנגרם לתובעת 3 עומד על כ-17.75 ₪.

138. הנזק לתובעת 4 :

- 138.1. מחיר הבסיס המוסכם בין התובעת 4 לבין 'נטוויז'ן', (נכון לזמנים שבין חודש ינואר 2006 לחודש ספטמבר 2007, בהתאם לחשבונות שבידי התובעת 4) עמד על סך של 33.48 ₪ בתוספת 5.52 ₪ דמי המע"מ ובסה"כ - 39 ₪. ביולי 2006, עם הורדת המע"מ ל-15.5%, היה צריך מחירו הכולל של המנוי לעמוד על סך של 38.66 ₪, אולם הוא נותר על סך של 39 ₪. היות ומחיר המנוי נותר עומד על כנו, הרי שנגרם לתובעת 4 חסרון כיס חודשי בסך 34 אגורות. הדבר נמשך על פני 14 חודשים ומכאן שהנזק הכלל לתקופה זו עומד על 4.76 ₪.

- 138.2. נוסף על כך, התובעת 4 עומדת על זכותה לתבוע בעבור הפרשים הנובעים מירידות מע"מ קודמות החל משנת 2002 במידה ויתברר ש'נטוויז'ן' אכן לא עדכנה את המחירים במועדים הרלוונטיים. יוזכר, כי סכומים אלו אינם ידועים בשל התנהלותה של 'נטוויז'ן, כמתואר לעיל.
139. לאחר כל זאת, יש לצרף למדד הנזק את חסרון הכיס - ככל שנגרם - למי מהתובעים בשנת 2008, וזאת על אף שאין בידיהם את חשבונות התקופה. הנתבעות ממשיכות בשלהן, אף לאחר קבלת מכתביהם של התובעים. הנתבעות ממשיכות לגבות את סכום המנוי הקבוע, כתמול שלשום, הכולל בחובו את אי הפחתת המע"מ. מכאן, שהנתבעות לא חדלו מעוולותיהן והן ממשיכות להתעשר על חשבונם של התובעים ושל כלל המנויים אף בימים אלה.
140. זה גם המקום לציין כי אין בידי התובעים את הכלים לבירור פרטים מדויקים אודות מספרי המנויים והסכומים השונים אותם שילמו מנויים אלה לנתבעות במסגרת הוראות הקבע.
141. מצד שני, נתונים אלה מצויים אצל הנתבעות.
142. לאור נחיתותם האינפורמטיבית המובהקת של התובעים ביחס לנתבעות, כפי שתוארה לעיל, שומרים התובעים על זכותם לשנות ו/או לתקן ו/או להוסיף על הנתונים המפורטים בתביעה זו וכן בתביעה המצורפת אליה.

ח. הסעדים המבוקשים

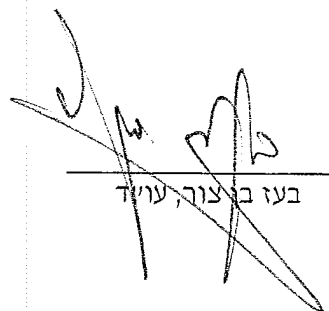
143. נוכח המפורט בתובענה שבנדון מתבקש בית המשפט הנכבד להורות בהחלטתו, כדלקמן:
- 143.1. להצהיר כי הנתבעות פעלו בניגוד להוראות הדין וכי הטעו את הלקוחות כמפורט בתובענה שבנדון.
- 143.2. ליתן צו האוסר על הנתבעות להמשיך ולהפר את הדין וליטול את סכומי הפחתת המע"מ לכיסן.
- 143.3. ליתן צו למתן חשבונות, אשר יורה לנתבעות לגלות את כל הסכומים ששולמו להן על ידי מנוייהם בתמורה למכירת המנויים דנן, מחודש ינואר 2004 ואילך.
- 143.4. לחייב את הנתבעות לפצות את הקבוצה בגין גביית היתר של סכומי המע"מ שהופחתו וניטלו על ידי הנתבעות.
- 143.5. לקבוע גמול מיוחד לתובעים, בזכות פעולתם למען ציבור הניזוקים. בעשותו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לשקול את המאמץ, הסיכון והטרחה בהם נשאו התובעים.
- 143.6. לקבוע את שכר הטרחה של באי כוח המייצגים בצירוף מע"מ, אשר לא יפחת מ-15%, מהסכום שייפסק לתברי הקבוצה על ידי בית המשפט הנכבד, או כל שיעור אחר שימצא בית המשפט הנכבד לנכון.
- 143.7. להורות על מתן כל סעד אחר, אשר ייראה לבית המשפט הנכבד ראוי וצודק, בנסיבות העניין, לטובת הקבוצה ו/או תת הקבוצה ו/או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון.

ט. סוף דבר

144. נכרת הסכם בין עוסק ללקוח. ההסכם כלל תשלום בגין מנוי חודשי לעיתון, אשר הורכב ממחיר בסיס בתוספת מע"מ. המדינה הפחיתה את סכום המע"מ אך סכום התשלום הכולל נותר על כנו היות וסכום הבסיס הועלה בהתאם.
145. הנתבעות העלו את המחיר שגבו מן התובעים בהתאם לסכום הפחתת המע"מ. בעשותן כן, העלו הנתבעות את מחיר המנוי מבלי שניתנה להן הסמכות לכך, ומבלי שהודיעו על כך לתובעים וביקשו את הסכמתם. המדובר בהעלאת מחירים שרירותית ללא כל עילה, אשר נעשתה בהיתבא, תוך הטעייה ואחיזת עיניים. בכך התעשרו הנתבעות על חשבונם של התובעים.
146. הורדת המע"מ נעשתה כחלק ממדיניות כלכלית אסטרטגית ולאומית לצמצום פערים חברתיים, להפחתת נטל המס על צרכנים ולהובלת צמיחה במשק. ביסודה עומדים טעמים כלכליים, חברתיים ומוסריים מן המעלה הראשונה. עבור הנתבעות, שימשה הפחתת המע"מ הזדמנות לגריפת רווחים נוספים. אלה עטו, באופן מביש, על כספים לא להם - כספים אשר נועדו לחזור אל הצרכן.
147. הנתבעות רמסו ברגל גסה כל חלקה טובה - הן הפרו את כללי תום הלב, הצדק וההגינות, את הוראות החוק, את התכליות החברתיות והכלכליות אשר שאפה המדינה לקדם ועוד.
148. קבלת תובענה זו תשרת מטרת ראויות בכל המישורים: תיקון העוול אשר נגרם לכל אחד מחברי הקבוצה הנפגעת והרתעת הנתבעות מנקיטת צעדים לא הוגנים בעתיד. במישור רחב יותר, תקרין תביעה זו על התרבות העסקית בכללה ותייעל אותה, ובכך ייצאו נשכרים צרכנים ועוסקים כאחד.
149. לבית המשפט הנכבד הסמכות העניינית והמקומית לדון בתביעה זו, בין היתר, לאור מהותה (תביעה כספית בסך העולה על 2.5 מיליון ₪) ולאור מקום יצירת ההתחייבות בין הנתבעת 3 לתובעת 3 שהינו פתח-תקווה.

 עמית מנור, עו"ד

באי כוח התובעים

 בעז בן צור, עו"ד